

Sygn. akt III AUa 90/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jacek Witkowski
Sędziowie:	SSA Jarosław Błaszczak (spr.) SSA Elżbieta Kunecka
Protokolant:	Magdalena Krucka

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji E. K.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 23 listopada 2011 r. sygn. akt V U 1290/11

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił E. K. prawa do emerytury z powodu nieudowodnienia przez niego 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Wskutek zaskarżenia decyzji sprawę rozpoznał Sąd Okręgowy w Legnicy, który wyrokiem z 23 listopada 2011 r. oddalił odwołanie. Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji wydał w oparciu o następująco ustalony stan faktyczny:

E. K. urodził się (...). Na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 31 lat, 2 miesiące i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Wnioskodawca nie przystąpił do OFE i nie pozostaje w stosunku pracy, który rozwiązał w dniu 30 czerwca 2011 r. Wnioskodawca, w okresie:

- od 3 sierpnia 1967 r. do 17 lutego 1969 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w N. na stanowisku stolarza;
- od 4 marca 1969 r. do 28 marca 1970 r. był zatrudniony w (...) Fabrykach (...) zakładzie nr 2 w N. na stanowisku stolarza;
- od 5 czerwca 1970 r. do 7 września 1974 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym Zakład (...) w L. na stanowisku cieśli;
- od 1 marca 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. był zatrudniony w (...) spółka z o.o. w P. na stanowisku cieśli.

W okresie od 11 września 1974 r. do 28 lutego 1994 r. E. K. był zatrudniony w (...) Spółka z o.o. w L. na stanowisku cieśli budowlanego. Brygada wnioskodawcy pracowała, między innymi, przy wykonywaniu fundamentów pod znajdujące się na poszczególnych wydzielach maszyny i słupy suwnicowe, a także pod hale i urządzenia (kruszarki), które miały być na tych halach stawiane. Praca ta przebiegała w ten sposób, iż najpierw były wykonywane wykopy pod fundamenty, następnie szalowane były fundamenty pod budynek oraz pod poszczególne urządzenia. Wnioskodawca pracował także przy pracach remontowych urządzeń znajdujących się w poszczególnych wydzielach. W pierwszej kolejności konieczne było skucie fundamentów, wywiezienie taczkami gruzu, zrobienie wykopu pod nowy fundament, następnie obszalowanie na zewnątrz, przygotowanie zbrojenia, wniesienie go na halę, uzbrojenie i wylanie betonu na zbrojenia. Po 2-3 dniach konieczne było rozebranie szalunków i wykonanie izolacji na betonie, po czym beton był zasypywany piachem i ubijany oraz wylewana była posadzka. Takie same czynności były wykonywane przy remoncie innych urządzeń. W młynowni w toku prac remontowych dodatkowo był wykonywany tzw. chudziak, na który kładło się zbrojenie i wylewało beton. Wszystkie te prace były wykonywane ręcznie. Prace remontowe odbywały się podczas normalnej produkcji danego wydziału, wyłączone z pracy było tylko to urządzenie, przy którym wskazane prace akurat były wykonywane.

Ubezpieczony pracował także w przy remoncie pieca na wydziale hutniczym w Hucie (...). Praca ta polegała na tym, iż najpierw konieczne było zburzenie pieca do fundamentów przy użyciu młota pneumatycznego. Następnie, miejsce to było szalowane, zbrojone i betonowane. W czasie pracy przy tym piecu, inne piece znajdowały się w ruchu. Po remoncie pieca, wnioskodawca pracował przy stawianiu nowego obrotowego pieca, a następnie na jednej z hal, gdzie wykonywał fundamenty pod suwnicę służącą do skuwania zastygłej masy, pozostałej po wytopie miedzi. W czasie pracy, produkcja na hali nie odbywała się.

E. K. pracował także na wydziale S., na którym wykonywał fundamenty pod nowy budynek hali, na którym produkcja dopiero miała się odbywać.

W Hucie (...) wnioskodawca pracował na wydziale odzyskiwania siarki z pieców hutniczych, gdzie wykonywał fundamenty pod maszyny odzyskujące ołów i siarkę z pozostałości po wytopie. W czasie wykonywania prac oddział był wyłączony z produkcji.

Ubezpieczony pracował także przy budowie szybów, w szczególności ich głowic. W czasie wykonywania głowicy, szyb pracował i był głębiony; były to prace wykonywane na powierzchni. W Kopalni (...) wnioskodawca wykonywał fundamenty stropów na szybach wyciągowych. Praca odbywała się na piętrach stalowej konstrukcji postawionej wcześniej przez monterów i polegała na wylewaniu stropów, wykonaniu szalowania, zbrojenia i betonowania.

W dniu 22 sierpnia 2011 r. E. K. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Decyzją z 21 września 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oddział w L. odmówił wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony udowodnił jedynie 4 lata, 9 miesięcy i 18 dni takiej pracy, wobec wymaganych 15 lat. Zakład nie uznał za prace w warunkach szczególnych zatrudnienia wykonywanego w okresie od 11 września 1974 r. do 28 lutego 1994 r. w (...) w L. na stanowisku betoniarza oraz zbrojarza betoniarza.

Sąd I instancji, powołując art. 184 w zw. z art. 32 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, uznał, że wnioskodawca nie spełnił przesłanki posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ustalając stan faktyczny sprawy, Sąd oparł się na zeznaniach świadków: M. D., J. P., J. S. oraz wyjaśnieniach samego wnioskodawcy, a także dokumentacji zawartej w aktach osobowych dotyczących wskazanego okresu zatrudnienia oraz w aktach ubezpieczeniowych wnioskodawcy. W ocenie Sądu, powyższe dowody w całości zasługują na wiarę. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że w okresie zatrudnienia w (...) w L., wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku cieśli budowlanego. W okresie tym wykonywał wprawdzie prace zbrojarskie i betoniarskie, tj. prace określone w dziale V pod poz. 4 wykazu A, będącego załącznikiem do powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., jednakże, jak wynika z zeznań świadków i wyjaśnień samego wnioskodawcy, prace te nie były przez niego wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca wykonywał bowiem także inne prace, niezaliczane do prac w warunkach szczególnych, takie jak: wykonywanie szalunków, wykonywanie wykopów pod fundamenty, skuwanie fundamentów. Z niekwestionowanych ustaleń faktycznych wynika, iż E. K. pracował w brygadzie, która zajmowała się wykonywaniem określonych przez brygadzystę zadań. Brygada wnioskodawcy składała się z 15-20 osób zatrudnionych jako zbrojarze, cieśle i betoniarze. Pracownicy wykonywali prace niezależnie od angażu. Brygadzista codziennie wyznaczał 3-4 osobowe grupy, które wykonywały określone prace. Skład tych grup za każdym razem zmieniał się, stąd też wnioskodawca - jak sam wskazał w wyjaśnieniach - jednego dnia pracował przy wykonywaniu szalunku, innego przy wykonaniu zbrojenia, w jeszcze innym wykonywał wykopy pod fundamenty albo pracował przy wykonaniu betonu. Z powyższego jednoznacznie wynika, w ocenie Sądu I instancji, że prace zbrojarskie i betoniarskie nie były przez wnioskodawcę wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W ocenie Sądu, brak także podstaw do przyjęcia, by ubezpieczony w spornym okresie wykonywał prace określone w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 25 powołanego rozporządzenia. Wprawdzie część prac wykonywanych przez wnioskodawcę we wskazanym okresie może być zakwalifikowana jako prace budowlano - remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (jak na przykład prace remontowe urządzeń znajdujących się w poszczególnych wydziałach kopalni lub huty, czy praca przy remoncie pieca na wydziale hutniczym w Hucie (...)), jednakże także te prace nie były przez wnioskodawcę wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Z niespornych ustaleń faktycznych wynika bowiem, że ubezpieczony w Hucie (...) pracował także w jednej z hal przy wykonywaniu fundamentów pod suwnicę służącą do skuwania zastygłej masy, pozostałej po wytopie miedzi. W czasie pracy, produkcja na hali nie odbywała się. Wnioskodawca pracował także na wydziale odzyskiwania siarki z pieców hutniczych w Hucie (...), gdzie wykonywał fundamenty pod maszyny odzyskujące ołów i siarkę z pozostałości po wytopie. Także w czasie wykonywania tych prac, oddział był wyłączony z produkcji. Ponadto, wnioskodawca pracował na wydziale S., na którym wykonywał fundamenty pod nowy budynek hali, na którym produkcja dopiero miała się odbywać.

W świetle powyższego, Sąd uznał, że prace określone w wykazie A, dziale XIV, pod poz. 25 powołanego rozporządzenia, nie były również przez wnioskodawcę wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Apelację wywiódł wnioskodawca, zaskarżając wyrok w całości. Orzeczeniu zarzucił:

- sprzeczność istotnych ustaleń sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym polegającą na przyjęciu, że praca wnioskodawcy okresie od 11 września 1974 r. do 28 lutego 1994 r. w (...) sp. z o.o. nie była pracą w szczególnych warunkach, podczas gdy w tym okresie wnioskodawca pracował na stanowisku betoniarza oraz zbrojarza, a także wykonywał prace remontowe w zakładach górniczych i hutniczych, które to zakłady pozostawały w ruchu, czyli wykonywał pracę, o której mowa w dziale V pkt. 4 oraz dziale XIV pkt 25 wykazu w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze z 7.02.1983 r.;

- naruszenie art. 184 i 32 ustawy emerytalno-rentowej przez ich niewłaściwą wykładnię, polegającą na przyjęciu, że wnioskodawca w okresie od 11 września 1974 r. do 28 lutego 1994 r. w (...) sp. z o.o. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, mimo wykonywania pracy zbrojarza betoniarza.

Ubezpieczony wniósł o zmianę skarżonego wyroku przez przyznanie mu prawa do emerytury, ewentualnie - o uchylenie skarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. ,

W uzasadnieniu zarzutów wnioskodawca wskazał, że w zakwestionowanym okresie pracował w brygadzie, która zajmowała się zbrojeniem i betonowaniem. Prawdą jest, że wykonywał różne prace w ramach prac w tej brygadzie, ale zawsze były to prace będące specyficznymi dla tych branż. Nie wykonywał prac ciesielskich mimo nazwy swojego stanowiska. Potwierdzono to wpisem do jego świadectwa pracy z 10 stycznia 1996 r. Zbrojarz i betoniarz ma w swoim zakresie obowiązków przygotować szalunek pod wylanie betonu. Betoniarz nie zajmuje się tylko wylewaniem betonu, ale także szalowaniem. Gdy te czynności wyłączyć z pracy betoniarza, to charakter pracy określony w dziale V pkt. 4 wykazu załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze byłby tylko teorią.

Jeżeli Sąd powziął wątpliwości czy takie jak przygotowanie szalunku jest czynnością betoniarza i zbrojarza, to powinien w tym zakresie dopuścić dowód z opinii biegłego na tę okoliczność. Wnioskodawca wskazał także, że z ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd wynika, że jeżeli nie wykonywał on prac należących do brygady zbrojarsko betoniarzkiej, to wykonywał inne prace, które są również pracami w szczególnych warunkach, np. prace przy obsłudze młota pneumatycznego przy zburzeniu pieca w hucie do fundamentów (dział XIV pkt. 18). Ponadto Sąd Okręgowy dokonał ustaleń, że ubezpieczony wykonywał prace przy pracach remontowych urządzeń hut i kopalń, które to zakłady pozostawały w tym czasie w ruchu. Według Sąd I instancji, jeżeli oddział czy hala na czas remontu były wyłączone z produkcji, to ustaje więc z ruchem przedsiębiorstwa. Szkodliwości środowiska pracy w hucie czy oddziałach flotacyjnych nie da się włączyć, przez zamknięcie jednej hali. W przypadku innej oceny Sąd I instancji powinien próbować ustalić, ile czasu trwały prace przy ruchu zakładu, a ile przy wyłączonej hali z produkcji. Według wnioskodawcy pracował on w szczególnych warunkach ponad 20 lat. W latach 70 i 80, kiedy wnioskodawca pracował na terenie huty, stężenie ołowiu w powietrzu było bardzo wysokie. Z tego powodu pracownicy remontowi, jak wnioskodawca, stale, okresowo przechodzili badania w kierunku ołowicy

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie. Nie było sporu między stronami co do faktu, że wnioskodawca ukończył 60 rok życia oraz, że na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymuje się ponad 25-letnim stażem pracy. Organ rentowy uznał za udowodniony staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 4 lat, 9 miesięcy i 18 dni w okresie zatrudnienia od 1 marca 1994 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w P., kiedy to ubezpieczony wykonywał prace wymienione w wykazie A, dziele XIV, poz. 25 pkt 1 - bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Nie uznał natomiast za prace w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 11 września 1974 r. do 28 lutego 1994 r. w (...) spółce z o.o. w L..

Przepis art. 184 ust. 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 jednolity tekst) pozwala mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. nabyć, po osiągnięciu wieku przewidzianego, m. in. w art. 32, prawo do emerytury, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym 65 lat oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2 omawianego art. 184 ustawy).

Wiek emerytalny pracowników wykonujących pracę w warunkach szczególnych określa wydane na podstawie art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 4 ze zm.). Przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Z wyżej przedstawionej regulacji prawnej wynika, że warunkiem nabycia prawa do emerytury według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu ubezpieczeniowego przed dniem 1 stycznia 1999 r., tj. dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy emerytalno-rentowej posiadali wymagany okres ubezpieczenia (także w warunkach szczególnych), mogą nabyć prawo do emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego dla mężczyzn 60 lat (art. 32 ustawy). Wiek emerytalny mogą jednak osiągnąć po 1 stycznia 1999 r.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Rozporządzenie stanowiło akt wykonawczy do ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. z 1982 r., nr 40, poz. 267). Utrzymane w większości w mocy przez ustawę o emeryturach i rentach z FUS (art. 32 ust. 4 tej ustawy) przepisy rozporządzenia określają rodzaje prac wykonywanych w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze w § 4 – 15 oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Prace zbrojarskie i betoniarskie w budownictwie zaliczane są w wykazie A, dziale V (budownictwo) poz. 4 załącznika do w/w rozporządzenia z 7 lutego 1983 r., jako zatrudnienie w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca ma wykształcenie podstawowe i pracował w charakterze stolarza i cieśli. W tym zawodzie pracował od sierpnia 1967 r. do września 1974 r. Do pracy w spółce (...) sp. z o.o. w L. (poprzednio Przedsiębiorstwo Budowlano (...) w L.) został także przyjęty na stanowisko stolarza i cieśli, co wynika z angażu z 11 września 1974 r. Stanowisko cieśli lub stolarza wymienione jest zresztą we wszystkich angażach płacowych wnioskodawcy, zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu i pozostałych dokumentach z akt osobowych. Zauważyć należy, że w pierwszym świadectwie pracy z 28 lutego 1994 r., wystawionym bezpośrednio po ustaniu stosunku pracy, pracodawca określił zajmowane stanowisko wnioskodawcy jako cieśli. Dopiero świadectwo pracy w warunkach szczególnych z 10 stycznia 1996 r. pracodawca wskazał, że przez cały okres zatrudnienia ubezpieczony wykonywał pracę na stanowisku cieśli budowlanego, jednak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie. Świadectwo to jest jedynym dokumentem, w którym określono pracę E. K. jako zbrojarza i betoniarza.

W rozpoznawanej sprawie należało zatem przede wszystkim oprzeć ustalenia na dostępnej w aktach emerytalnych oryginalnej dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy, co też uczynił Sąd I instancji, jednak ze względu na rozbieżności co do charakteru wykonywanych przez wnioskodawcę obowiązków wskazanych w ostatnim świadectwie pracy w warunkach szczególnych a pozostałą dokumentacją, Sąd posiłkował się zeznaniami świadków oraz dowodem z przesłuchania samego wnioskodawcy. Tak zebrany materiał dowody pozwolił Sądowi na wyprowadzenie prawidłowych wniosków odnośnie rzeczywistego stanowiska pracy wnioskodawcy zajmowanego w spornym okresie. Wnioskodawca pracował w brygadzie, w której wykonywane były różne prace budowlane. W skład brygad wchodził cieśle, zbrojarze, betoniarze i inni robotnicy budowlani. Brygada zajmowała się wykonywaniem różnych zadań,

przede wszystkim remontem urządzeń i hal produkcyjnych. Skład tych grup za każdym razem zmieniał się, stąd też wnioskodawca jednego dnia pracował przy wykonywaniu szalunku, innego przy wykonaniu zbrojenia, w jeszcze innym wykonywał wykopy pod fundamenty albo pracował przy wykonaniu betonu. Nikt nie neguje, że część obowiązków pracowniczych wnioskodawcy można zakwalifikować jako prace zbrojarskie i betoniarskie, lecz z zebranego materiału dowodowego nie wynika, że prace te były wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Obok zbrojenia, deskowania i wylewania fundamentów ubezpieczony wykonywał inne prace remontowo-budowlane.

Przedstawione przez wnioskodawcę wewnętrzne zarządzenie dyrektora Zakładu Budownictwa (...) w L. z 7 marca 1986 r. w sprawie wykazu stanowisk, na których wykonywane są prace w warunkach szczególnych oraz zarządzenie z 25 stycznia 1993 r. nie mogą mieć decydującego znaczenia, dla ustalenia czy wnioskodawca wykonywał prace w warunkach szczególnych. Przepis § 1 ust. 2 rozporządzenia zawiera, co prawda, upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralnych związków spółdzielczych do ustalania w podległych i nadzorowanych zakładach stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B rozporządzenia. Zauważyć należy jednak, że ani wskazane podmioty ani sami pracodawcy nie mogą kreować tych stanowisk pracy w sposób dowolny. Zarządzenie resortowe musi być, wobec powyższego, dostosowane do rozporządzenia Rady Ministrów, w którym zawarty jest kompletny wykaz stanowisk pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Dla uznania zatem konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w rozporządzeniu oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, natomiast wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno-porządkujący.

Podsumowując, zebrany materiał dowodowy został poddany prawidłowej ocenie przez Sąd I instancji zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów. Sąd I instancji prawidłowo uznał, że wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych, nie spełnia zatem prawa do wcześniejszej emerytury. Apelację ubezpieczonego Sąd Apelacyjny oddalił na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

R.S.